

RURAL SOCIETY - I

Maximum Marks : 100

Time Allowed : Three Hours

Note :- The candidates are required to attempt one question each from Sections A, B, C and D carrying 15 marks each and the entire Section E consisting of 10 short answer type questions carrying 40 marks each.

Section-A

1.	Discuss the impacts of environment on society.	15
2.	Comment on relationship of Sociology with Political Science.	15

Section-B

3.	Define caste system. Discuss the factors responsible for changes in caste system.	15
4.	Give the importance of Inter-caste relations for society.	15

Section-C

5.	Define marriage and describe its forms.	15
6.	What do you mean by family ? Explain the important functions of family.	15

Section-D

7.	Comment on the role of enacted Panchayats in Rural areas.	15
8.	"Is Rural Development possible without the contribution of Rural Women" ? Discuss.	15

Section-E

9. Write in brief :
(i)	Four features of Rural Society.	(ii)	Functions of caste	
(iii)	Agrarian Class	(iv)	Polygamy	
(v)	Matriarchal family	(vi)	Four merits of Joint family	
(vii)	Define Traditional Panchayats	(viii)	Culture	
(ix)	Bridegroom price	(x)	Rural-urban differences.	10×4=40

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਏ ਅਤੇ ਸ ਵਿਚੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਹ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ 10 ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਹਰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ - ਓ

1.	ਸਮਾਜ ਉਪਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।	15
2.	ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਮਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਵੇਚਨਾ ਕਰੋ।	15

ਭਾਗ-ਅ

3.	ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚੋਂ ਆਏ ਪਰਿਵਰਤਨਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਕਾਂ ਉਪਰ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉ।	15

4. ਅੰਤਰ-ਜਾਤੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ ? ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। 15
ਭਾਗ-ੲ
5. ਵਿਆਹ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15
6. ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
ਭਾਗ-ਸ
7. ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉਪਰ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ। 15
8. "ਕੀ ਪੇਂਡੂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਸੰਭਵ ਹੈ ?" ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
ਭਾਗ-ਹ
9. ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
(a) ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਚਾਰ ਲੱਛਣ	(b) ਜਾਤ ਦੇ ਕਾਰਜ
(c) ਕਿਰਸਾਨੀ ਵਰਗ	(d) ਬਹੁ-ਪਤਨੀ ਵਿਆਹ
(e) ਮਾਤਰ-ਸੱਤਾਤਮਕ ਪਰਿਵਾਰ	(f) ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਚਾਰ ਲਾਭ
(g) ਪੰਚਪਰਾਗਤ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ	(h) ਸਭਿਆਚਾਰ
(i) ਲਾੜੇ ਦਾ ਮੁੱਲ	(j) ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ।
- 10×4=40